

Mahākā

Zelgawā sanemot:
 par gadu — 2 rub. 20 kopek.
 par $\frac{1}{2}$ gadu — 1 " 20 "
 par $\frac{1}{4}$ gadu — 60 "

Var adreses pahrimainu
Jamatkà 10 lop.

Redažija un ekspedīcija:
Jelgava, Kangihferu ielā № 14.

Fatweschu Amiles.

Snahk diwreis nedelâ.

82. gada-gahjums.

Šlādinajumi maksā

par pasiu peesuhhtot:
par gabu — 3 rub. — 50 fab.
par $\frac{1}{2}$ gabu — 1 " 60 "
par $\frac{1}{4}$ gabu — 90 "
115 ohriemem 4 rub. 50 fab.

Kreewijas walsts isdewumu un eenehumumu
aprehkins tekofscham gadam.

III.

Ahrfahrtigu isdewumu segšanai, lā „Waldibas Weht-nest“ tāhak lasams, vispirms nodoma!s isdot ahrfahrtigos eez-nehmumus — $2\frac{1}{2}$ miljona rublu un daļu no fahrtigeem eenehmu-meem, kas leelaki par fahrtigeem isdewumeem par $16\frac{2}{5}$ milj. rublu. Pahrejee 172,3 miljona rublu ahrfahrtigu isdewumu nemami no walsts rentejas īvabādām naudām.

Nisrahdijis tad us to, kā aprehlinatas valsts rentejas swabadas naudas, finanšu ministris wispadewigakajā sinojumā atsīhst, ka, neeeweħrojot nemāj jaunus aisseenejumus, ko waretu isdarit 1903. g., tiklab kahrtigei, kā ahrkahrtigei isdewumi 1901. un 1902. g. budjscheiā teik segti ar jau efošchām naudām un tad mehl paleek pahri kahdu 50 miljona rublu. Pēc skaitot vee ūchis summas 1902. g. Parīzē isdarito aisseenejumu ar $148\frac{1}{2}$ miljona rubleem, us 1. janvari 1903. g. valsts renteja ir swabadas naudas ne masak par 199 miljoni rublu, ne pēc skaitot mehl atlīsumus, kas waretu isnahst par 1902. g. No ūchein 199 miljoneem rublu nu ar ušviju war segt $172\frac{1}{2}$ miljona rublu leelos ahrkahrtigos isdewumus teloschā gadā. Tā tad valsts budjscheis 1903. g. saftahdiis tamlihdsīgi tā ziņtōs gadōs, tā kā kahrtigei eenehmumi, neeeweħrojot nemāj stiv paleelinatos kahrtigos isdewumus, pahrsneeds ios un balu ne kahrtigeem eenehmumeem war isleetot ahrkahrtigu isdewumi segħħanat.

Tad vispādēvīgalais sāojums apskata Krievijas tautas
faimnēzību. Uzrābdījis ū to, ka Krievija mairak beidzamē
gadōs vahēdīshwojuši nelabu raschu, gruhtības starptautiskā nau-
das tirgū, krihses ruhpnezzībā, finantschhu ministris leezīna, ka
vispāhrīgee apstākļi, kurōs atrodotees tautas faimnēzība, ma-
nami sahīt labotees. Te vispirms jau jausrāhda loti labā pārāja
1902. g., labala par wideju, Krievijas zentralgubernās, Jaun-
Krievijā, Maš-Krievijā, Deenvidus-Wakara Krievijā. Tā ka
aplopsčanas laiks bijis slīts, tad gan daščīs valsts apgaba-
līs prenahītītēs laudim tapinat noudu no pahrtīlas kapitaleem
bez tam rodotees ruhnes var seemas sehjas stahwokli, tomeihi
vispāhrīgais labības eewahķums efot pišnīgi labs.

Aisrahbījīs tād uſ Kreevijas fēmīgo ahejo tīrdsneezibū 1902. g. (pawairojuſčees iſwedumi, pamaſinajuſčees eewedumi i par kahbi 300 miljoni ruļu iſwēſis warak, uſkā eeweſts), ministris domā, ka ne tikai labā rascha, bet ari baschi ziti apštobki ſchai eepreezinoſchai parahdibai par zehloni.

Apšķatījis tad valsts naudas fainmeesību, vispadevīgakās finansūms sevišķi nodalā apšķata Kreisijas ruhpneesību un tajā vahrdīshwojamos gruhtumus.

Notezējusī gada newarot usrahdit nekādu laboschanošājā finā. Taifsni otrabi. Krihse pat wehl valikuši sajuhtzama. Ministris atsīst, ka gruhtais stahwoklis wairak ruhpneesības ūrōs, ihpaschi metalurgijā, ir tahda parahdiba, kas kaitē neween privatintresēm, bet arī vispahrīgi tautas fainmeesībai, ihpaschi ar pēkščino zenu krīsham uſ daschadeem iſstrahdajumeem. Bet ministris domā, ka pēkščītēs kodaļa, ja nespreeš par tuvākajeem ekonomiskajeem panahfumeem, bet pastura preeksī azīm netahlo nahlamibū, vret tagadejām gruhtibām joisturās ar leelako meeribū. Galu galā ūme iſeešno tagadejām gruhtibām ar metalurgijas ruhpneesību, kas droši stahwēs uſ fawas pašas tāhjām. Šī ruhpneesība tad arī gahdā eedīshwojajeem par veejamām ženām dzelsi — ūmā pamata materialu ikdeinīšķā dzīhwē pēc laufaimmeesības rihku iſgatavoschanas un preeksī apstrahdajamās ruhpneesības mēklinām.

Pehdigi ministris aifrahda us teem pahrmehrigeem prasi-jumeem, ko pee mums prafot no walstis finanzem. Gruhtds laitds tamlihdfigi pagehrejumi, ta winsh faka, parahdotees aifaprotameem eemesleem retali un fluhsaki, bet jo spehzigali undroschali tee paleekotees labds laitds. Pehdejós gadós patee-scham, nessatotees us spehjo budscheta pawairofchanos, fahrtige eenehmuni bijuschi stirri leelaki par fahrtigeem isdwumeem. Schink laiká peeraduschi pee laba finanischu stahwolla un pa-mofitiam aismirusees apsina, ka jaeewehro taupiba walsts is-dewumds. Luhgumi vežz daschdaschadu wajadsibu apmeerina-schanas no walsts puses beidsamá laiká arween paleekot bee-schali un taisni wehl no tam aprindam, las wiswairak fuhsiootes par augstajeem nodokleem un dodot vedomus, atzelt daschus nodoklus. Protams, — faka wispadewigaloja sirojumá, — zenschanas, paplaschinat walsts darbibu, paleelinot preefsch tam no walsts puses sneedomas naudas lihdseltus, tapat weh-leschanas, paseminat nodoklu nastu, las fewischki smagi gulstias us eedsihwotaju nabadsigakám schkirám, newar palikt bes pilnas lihdsjuhtibas. Panahki schos mehrkus nu ari ruhpejás finan-tschu rehors. Bet wajadsibám naw robeschu, turpretim lihdselti

scho wojadsibu apmeerinaſchanai aprobeschoti. Betot preelfschadibus luhgumus, naw ſewiſchlaſ wajadsibas, eewehrot wiſ pahrigos walſis naudas lihdſellus. Bet iſwedot dſihwē jaunuie uſnehmumus, nepeezeefſhami wajadsigs to eewehrot, zitadi behdigā iſtſteniba. iſiruhkuma formā, pate to atgahdindā. Tam dehſ finantschu miniftra domām poſtahwigi jauehrſchās ne tika uſ pateižigu un aifrauiſchhu waldbibas darbibas ſelmeſchanai waj uſ nodoku atweegloſchanu, bet ari uſ geuhto un nepopularo darbu, west iſdewuimus ſamehrā ar eenehmumeem un iſchikt daschadas walſis wajadsibas. Tikaſ lad apmeerinatas wiſ ſwarigaklaſ un neaileekamaklaſ wajadsibas, war naudu iſleeto zitām wajadsibām.

Bet kahda nu ehot walsts wiſnepeezeeschamaka wajadsiba Finantschu ministris atrod to, ka teel apsargata walsts ahrej neaifskariba. „Janoschehlo no faiumeeziskas un zehli zilweziskas puses statootes.“ — wahrdlu pa wahrdam fazits wiſpadewiga kajā sinojumā. — „ka zilweze wehl naw pahremta no wiſpahrigā meera leelajām iidejām. Tomehr tagad wiſadā ſia jaatsihst, ka mehs ſtahwam ſem dſelsu liluma, iſ leetot kulturas wajadsibu apmeerina ſchanai tika to eenehmumu daku, las paleek pehz tam, kad ſegt wiſi iſdewumi walsts apſardsibas labā. Kad finantschu ministrim teel nobotti prafijumi pehz naudas, ko apmeerinat ſchi wajadsibas, tad winam gauschi gruhii, kotti beeschi pat pawiſan neepehjami, iſpreest, zit ſchahdi waj tahdi ſoli nepeezeescham preelich ſemes apſardsibas. Bet reiſi ſchahdi waj tahdi ſoli aifihii par wajadsigeem, finantschu ministrim wajaga atrai preefch teem naudu. No tam zelās ſmogais veenahkums uſlīkt neween jaunus nodolkus un paleelinat jau pastahrofchus bet ari atraidit wiſus tos paſahlkumus un uſnehmumus, fu reem, pehz auſſcheidig maiadihag ſeoſchang, neaileelotees naudos.

„Stahdot preelschā Juhſu Keiſarīškās Majestates labwehligam eeslataam augſham minetos uſſatus, kas zehluſtchees n tam, fa beidsamā laifā pawaicoujſches luhgumi, lai dod an ween leelakus un labakus lihdselkus no walſis vuses preelsdaschadām wajadsibām, tāpat ari, lai pamosina daschus nodokus, finantschu ministris uſdroſhīndas iſteilt pahrleezibu, fa, pastahwigi eevehrojot, pehz Juhſu Keiſarīškās Majestates Wisaugstakeen norohdijumeem, nepeegeeschamo uſmanibu, buhs eesvehjams pa masam apmeerinat walſis wiſneatleekamalās wajadsibas, uſtu rot ari turpmak budſhetā lihdsſwaru, kas wehl ne reiſi nantrauzets wiſā Juhſu Keiſarīškās Majestates laimigās walbiſchānas laifā.“

Laiķrafsi ūkās aīsaufkāmēs, tā jau parasti, aīsrāhdā kahdu dīshwu usmanibū beidsamōs dešmit gadōs eedīshwotaj veegreefshot finansīchū ministra wišpadewigakajam ūnojumam „Bēs ūchaubām,” — ūka „S. Pet. Wed.”, pirmo weetu eiem uem jautajums var nodoklu nastas ūmagumu us eedīshwotajeem Semstēs, aprinķa komitejās, ūnatnu beedrībās, awišnēezībā — ar weenu wahrdu ūkot wifur, kur ween teik eelustinato ūchis jautajums, weenā balsā atſihst. ka nodoklu nastas atweeg ūlinaschana jo nepeezeeschami wajadīga preefšch tautas ūaimnee ūzibas ūsplaukschanas. Žhpaschi beidsamā laikā ūka aīsrāhdīts ka, ja ne wairak, wajadsetu atweeglinat tos nodoklus, kureus ūslīka, tā ūzija, us ūaiku, iſzelotees jučām tahlajōs austrumōs. Bet nu, wišpadewigakajā ūnojumā mehs ūastopam ūnā ūfinansīchū ministra norahdījumu, ka tagadejōs apstahkłōs no jeb kahdu nodoklu pamaſīnashanas newar buht ne runas. Tapā ūategorīſsi norahdīts, ka no walſis puſes newar iſbō ūabalstus un dāhwanas, ko luhdī no daschām puſēm, tā ūlonauda wajadīga preefšch walſis apſardsības iſdewumeem. Žiņtahlu mehs jau buhtu ūku ūchī pa progresā ūeku, ja buhtu ee ūpehjams, ka ne wairak, daschus ūintu miljoni rubļus iſleito ūkulturas wajadībām. Ža wiſpahrigi tas bēs ūchaubām gluſchī ūpareiſi, tad, zīk tas ūhmejās us 1903. g. budžetu un us ūiſdewumu ūaleelinaschanoſ, ūkas nelaui ūamasinat nodoklus, ūtaisniba ūagehr atſihst, ka ūkara ūrunoschanaſ intrefes tur ūpeh-

tilko beidsis studijas, bij eerihkojis puiseņu skolu. Galvenais kaweklis bij — lihdsfelku truhkums. Te par laimi par winu usnehmās gahdibu tāhds isgħiħibas draugs, bijuż-chais Wizħawas djsimil-lung, lab-sirdigais barons Eduards von Hahn, pēe kura Frithja teħws kalpoja par mesħfargu waġi pa reisdm me-dineku, jo minetais barons Dundagas Raugā bij eeguvis tieki medibas ieħiħas. No Mühlenbacha audsinat un freeini sagħaqawo is un no labā barona Hahna ar naudas lihdsfellem vabalstis, Karluwalks eestahjās Zelgawas Klasiċċa gimnasija, fuq-a tas-veħž dimi gadeem nobeidsa furħu. 1888. gada augustā tas-redseja fawu behrnibas sapni peep:lditu, jo no minetā barona ari taħlaq vabalstis, tas-wareja dotees us Jurjewas augst-skolu, studet ieſ-fleetu finibas. Jurjewā nonahżis, winsch eestahjās Lettonijā un nehma dsiħwu dalibu pēt tureenes Latweeschu studentu literariskas darbibas. Ta' winsch veedalijs pēe „Sehtas, Dabas, Pasaules“, furu Lettonijas lozeffi atjaunoja, tapat pēe „Latvju tautas“ un regideja „Sehtas, Dabas, Pasaules“ VI. un VII. burtnizu. Beidsis studijas 1893. g. 1. julijs, Karluwalks eestahjās „Balt. Weħstn.“ redalzijā par fahrtigu lihdsstrahdneku. Bet schinu darba to iſtraueja — fara deenast. Kāħdas formelas kluħħas dekk winam 1895. g. bij ja-eestahjās fara deenastā kā weenfahrscham fareiwi, bes sawwalneka preelfschieħib. Jaunajam ralstneekam fhekk bij ja-pahrdiħiwo 2 gari gadi, jaistbauda wiċċi fareiwi preeki un behdas. Kara deenastu beidsis, K. nometās Rigā, nodarbodamees pa dakai ar adwolaturu, pa dakai ar awišħnejzib, lihdi strah-dadams pēe „B. W.“, „Bals“., „Latweeschu Awiżem“, „Teħwixjas“ u. w. z. Schinu laikse K. bij zihtigs darbineeks Latweeschu beedribbā un jautajumu wakru ruhpigs wadirojs un kulinatajs. Kad nelaikis hofraħts Klawiñsch bij dabujis at-konu preeħx sawas deenas awiſes „Wahrds“, tad Karluwalks bij pirmais, furu nelaikis usaizinaja pēe sawas awiſes par pastahwigu lihdsstrahdneku. Beħz Klawina nahwes Karluwalks aिसgħajha no „Wahrda“ un fahla atkal lihdsstrahdat pēe „Baltijas Weħstnesħa“, sewiżchi rakstidams par sawa aroda jautajumeem. Nelaikis tħebbetru gadus isdewa ari „Baltijas Teeħu Kalendaru“. No 1. oktobra 1902. g. nelaikis eestahjās ari par pastahwigu lihdsstrahdneku „Semlopja“ redalzijā, bet jau novembri gruhi saßlima. Beħz il-għafas zeiħħanas tas-nu scho virimdeen no schis pasaules schiħħreex.

Nelaikis bij veħž fawas babas żaur un żauri idealists, kam par wiſu waiax ruhpeja fawas tautas zenteen, fewiſchi wiſas rakſteeziba. Praktiċkās dſiħwes leetās wiſch bij pa-wiſchs un newehrigs un tadehk nereti eestiga daschadās likkidus un nepatiſchanās. Datſhu tās nekpehja winu faruhktinat. Allaſch wiſch bij jauntr, allaſch loloja jaunkas nahlotnes zeribas, ar aifgrahbtibu stahlija faweeem draugeem it ihpaschi par faweeem nodomareem darbeem rakſteezibas laukā. Satilkmē wiſch bij weenfahrſchs un reti waljirdigs, fas ir par fewi nekahdu pateefibu neſleħva, ir ziteem to allaſch taifni ieiza oħjs. Sawoś rakſtōs wiſch iſrahdija ihſtas ċhurnalista dahwanas: wiña rakſti nebij deefin għiex dſiki, bet to teefu gludi un peewil-zigi, allaſch pat dsejjifki. Kur wiſch par kahdu leetu rakſtija, tur wiſch to barija ar fajuhfmibu, un fäi fajuhfmiba bij iħsta un neleekukota. No wiña spalwas wareja wehl fagaidit datſhu labu weħrtigu raſħoju mu. Saldu duſu aqri aifgħaż-żha jaam strahdneċċam!

No ahrsemem

Austrijas un Ungarijas ielikumi

tahlu mehs jau buhtu tikušči pa progresu zeku, ja buhtu eespehjams, ka ne wairaf, daschus simtu miljonu rublus isleetot kulturas wajadsibām. Ja wispažrigi tas bej schaubām gluschi pareisi, tad, zik tas sihmejās us 1903. g. budžetu un us to isdewumu paleelinašchanos, kas nelauj pamašimat nodoklis, taisniba pagehr atsiht, ka kara brunošchanās intreses tur spehlejuščas wišmasalo lomu."

Frīzis Markluwaks †.

Us jauna gada slegščna neščehligā nahwe atkal aissauski Latveescheem laždu atlāhtības darbineku. Pirmdeen pašvakarē, vēži ilgakas slimoshanas, wreglā nahwē schķihrees Lat-

Pāschās weza gada beigās, kā jau siņams, Austrijas un Ungarijas ministru preefščneeki panahfuschi starp abām valstis pušēm sen gaidito iſlihgumu faimneežības jautajumās. Pa tam tizis jau ari siņams iſlihguma fatus un tillab Ŝells, kā Körbers paſpehjuſchi jau iſteikt par panahktio weenoshchanos ūsu preeku un apmeerinajumu. Izrahdās, ka abas waldbības ūsu daku no pirmajeem pagehrejumeem atlaiduſčās un ar to ari otru puši preefpeduſčas atlaistees. Muitas noliktais stipri augstas, lai ar tām Ungarija ūargatu ūemkopibū, Austrijā ruhpeneežību. Us robežām eerihkojama stingraka pahrraudība pēlopū eeweschanas, lai neisplatitu fehrgas. Ka abas waldbības, preekuſčas no gadeem ilgās lihgšchanas un ūprečchanas, ar tagadejeem panahkumeem meerā, tas ir weegli ūaprotams. Tas

Baur ehrfschleem un aktmeneem staigats zelsch us gaismu
un isglichtib, sā pee daudseem, lai neteiltu wīseem Latweeschu
zenfoneem, redsams ari pee Karluwalla. Osimis Dundagas
Karlu mahjās 26. junijā 1867. gadā, pehz pagasta un drau-
dzes skolas beigshanas Karluwallks devās us Talseem, kur
muhsu pasihstamais walodneeks, wirsskolotajs R. Mühlbachs,

Ungarija. Bet ari Austrijā netruhīst tābdu schķiru un partiju, kas Ungarus tura par valsts nīlnakajeem eenaidnekeem un kātru peekahpschanos wineem pretim dehwē par wišvarigalo valsts intreschu tihšchu aiskerschanu. Šewiški Wiswahzi, kā domājams, nemfes islihgumu bahrgi ieefat. Tā Austrijas un Ungarijas ministrijām jaunajā gadā fagaidamas newis weeglas deenas. —

Pirma sehde pehz jaungada Austrijas reichstagā turpinajusēs 54 stundas, tā Wahzu laikraksti sino. Tscheku obstrūzija gahjusi atkal ar sparu wakā, turetas tik garas runas, kas pat Wahzu reichstagā no sozialdemokrateem turetās runas nostāhda ehnā. Strīhdus zehlees starp pascheem Tschekiem. Jaun-Tscheki nodomajuschi sawu preefchlikumu Brīseles zukura konwenzijai par labu atlīt us turpmāku laiku, kamehr wīnu beedri, Tscheku redikali, eestatījuschi par wajadfigu, tuhlit nobalsot par preefchlikumu. Zaur to nu sazehlupees wahrdu fāzīhsste, kura, tā teikis, turpinajusēs bes vahrtraukuma wairak nēlā diwi deenas un naktis. Wīss trozis zaur to valizis jo skarbaks, tā obstrūzijas runataji leetojušchi Tscheku walodu. Tīkai otru rihtu pehz tam, kad wīsu nakti bes apstāhjschāns runats, ministru presidentam Körberam isdewees tīkt pēc wahrda. Protams, tā runu daudsums un garums stipri kaitējis wīnu saturam. Us to ar paschi runataji greehuschi mas wehribas — swarigakā leeta, tā tik runā. Aukahrtojušchees atkal neglihti skati un dīsrēti lāmu wahrdi, ar kureem Austrijas reichstags jau eemantojis sawu behdigo slawu. Pa nakti sahlē gandrihs tik preefch sevis ween runataji sawas runas runajuschi, jo leela daka taujas weetneelu bijuschi projam. Ap vusnakti, kad Wihne jautribas lokali teik slehgiti, reichstaga sahles galerijā sanahluschi daschadi jautri lāudis un faukuschi runatajam: ar labunalt! Meera trauzetaji israiditi no galerijas. Tīkai pehz wīseem besgala strīhdeem un Lihwīneem pretineeki weenojušchees, tā preefchlikums Brīseles zukura konwenzijas leetā apspreschams tuhlit.

Parlamenta nefekmīgā darbība stūrinaisī Austrijas valsts
vihrus fētot Wahzijas reichstaga vreefschīshmei. Nodamats fa-
faukt no wišām reichstaga partijām delegatu ūapulzi, kura lai
apfpreestu par reichstaga darbibas fahrtibas vahrgrofīschau,
zīteem wahrdeem fālot, lai faschaurinatu reichstaga teesibas.
Nāv brihnumis, la tee, kas neprot zeenit ūawas teesibas, tās
pošaudē.

Isbehgusē Salſtijas kcona prinzeſe kopā ar ſawu mihlako Schironu Genfu atſtahiuſi un dew ſēs uſ Mento ni Franzijā. Aiszelkoſchana notikuſi it veepeschi un paſlepkhus. Gemeſls laikam bijis tas, ka Genfē kcona prinzeſe no Salſchu polizisteem paſhrak ſtingri uſraudſiua. Paſchā Salſtijā wiſi vrahki patlaban nodarbojds ar jautajumu: Kā gan tas nahzeeſ, ka Schirons peenemts var audſinataju Salſchu lehnina namā? Kas winu eeteižis? Atbildes ſchimbrihſcham ſlaidras naw, bet daſchais pehdas wed nee Wahzijas fuhtna Briffelē grahſa Walwiža.

No Seemel Amerikas Sabeedrotam Walstīm. Zaur ogl-
ratschu streiki wiſā ſemē iſzehlees leels ogļu truhkums, kuri-
namee lihdselki, kā malla un petroleja, palikuſchi otrtik dahrgi.
Lukſold lauſchu bars ar waru atnehmis deſmit wagonu ogļu,
ſadalijs tās masās partijās un pahrdewis maſturiņa keem par
mehrenām zenām. Jaewehe ro wehl tas, ka puļla rihlotaji uſ
ſcho patwaribū bijuſchi weetejee eewehe rojamakē vilſoni, kas
diſhwē ūahw redsamā weetā. Tamlihdsigas leetas no tiuſchās
ari Arkola, Illinoiſe, kur laudis atnehmuschi weselu preiſchu
brouzeenu, 16 wagonus, lahdetus ar oglēm. Dīchilagā dſelzeli
nepeenem wairs ahtri fuhtamas prezēs, lai drihs nepatehretu
ſawus almenu ogļu ūrahjumus. Baltimore, oglu truh-
tuma dehš apſtaļjuſchās ūrahdat diwi tehrauda fabrikas, zaur
ko 4000 ūrahduelki palikuſchi bes barba. Wairak fabri-
kas, oglēm truhkſtot, apſtaļjuſchās ūrahdat ari Stiltonā.
Lai maſinatu daudzmas poſtu, walđiba uſ weenu godu at-
zehluſi muiču uſ eewedamām almenu oglēm. Oglek raktuwju
ihraschneeli ari aplinkus dabujuſchi brihdinojumu no tautas
weetneku nama. Teem eesneegts likuma projekts, ka wiſas
ogļu raktuwes buhtu nemamas walſis vahſinā. Ja projekts
tiftu peenemts, tad kapi.alisti ūabedribu jeb trestu wara tils
eewehe rojami aprobeschota. Kalnrazeju wabons Mischels, kā
tahļak ſino, ari uſaizinajis ſawus beedrus, kertees pee barba.

No eekschsemem.

No Peterburgas. Wahzijas kroonprintscha weesoschandas Peterburgā. „Kreemu tel. agent.“ var to siro: „Pee ūvoscħā meelasta Seemaspili 3. janvari, Wina Keisara Majestate rūnaja ūchħabdi: Laimigs, Juhsu Augstibū redsot Muhsu wiðū, issatu Sawu vateizibū var Juhsu apzeemojumu un dseru us Juhsu angsto Weżaku, Wim Keisaristko Majestatu Keisara un Keisareenes un us Juhsu Keisaristks un Kehnischks Augstibas lablsahjibu.“ Us to Wahzijas kroonprinjis atbildeja ūchħabdeem wahrdeem: „Diki aifustinats par miħleem wahrdeem, kurus Juhsu Keisara Majestate issafija man, luħdsu atkauju, Juhsu Keisaro Majestatet issafit Keisara un Kehnina Majestates, mana Leħwa, fà ari manu atsimibū var sifsnigu ūnemfhanu, kura man palli's neisħdheħħamā neemind. Pażelu glahsi us Juhsu Keisaristks Majestates, Wim Majestatu Keisareenu Marijas Feodorownas un Aleksandras Feodorownas un wiċċa Keisaristka Noma lablsahjibu!“ Nakloħċħas deend (veħž 3. janvar) Kroonprinjis apstatijis Seemaspili, eremitaschu, peedaliżees pee melaſtieem, kas minnha ja godu fariħloti, apmeljejs Keisara Aleksandra III. muſeju un 6. janvar nostatijees leelo karafsehha varadi. 6. janvar kroonprinjis pasneebjis Wina Keisara Majestatet Wahzijas Keisara daxwanu — jaunak braru luga mudusli.

No Odesas. Nemeeri zeetumā. „Kreemu tel. agent.”
šīo 6. janvarī no Odesas, ka 2. janvarī Odesas zeetuma
wiħreešchu nobalā iżżejhluſchees nemeeri. Rab wiħas
pamahžibas un beedinajumi vagħidha bes l-ahdbam feliem, zeetuma

fargi sahka schaut, vee lam weens arestantis tila noſchauts un
weens eewainoits. Tapa valihgå atſaultas 2 kompanijas fal-
datu, ar kuru valihdsibu atſal tapa fagahdata fahrtiba. 3.
janwar iſzehlās nem eeri ſeewefchu nodalā. Va-
lihgå peesteidſees faldatu pulks iſichahwa diwas reiſas, veſz
lam weena arestante tila nonahweta un fahrtiba atſal fagahdata.
No Rehweles ſino, fa tur pagahjuſcho peektdeen no rihtia

... atvestis ar twaikoni „Baron Sternbijad“ kahds Amerikā fāguhītis noseedsneeks, pēc Polstawas gubernas peederigais Sihmans Grūns, 22 gadi wezs. 1901. g. Grūns issadsis Rostowas-Donas bankā 25,000 rublu un ar šo naudu aislāidees uz Ameriku, kur tas Kalifornijā tagad apzeetinājis un pahrēžītis atvašak uz Krieviju. Kahda puse no sagtās naudas wehl atrāsta pēc wina. —

Widjeme.

No Rīgas. Peektdeen 3. janwari Widsemes skolotaju
fawstarpigā palihdsibas beedriba noturejusi fawu pilnu fas-
pulzi, uū furu eerabuſchees ap 50 beedru. Sapulzi, preefch-
neekam J. Bīhrulim atrodotes Maskawā, atlašha preefchneela
weetneeks Ottilia Treuland fundse. Par pilnas sapulzes wa-
doni eezehla skol. E. Medni. No pahrskata par 1902. gadu
rebsams, ka beedribai 1902. gadā bijuschi 195 ihstee beedri un
5 weizinataji beedri. Beedribas manias stahwollis schahds:
pamata kapitals 1242 rbl. 80 kap., rižibas kapitals 3500 r.,
fewiſčks kapitals, dahwinats no inspektora walſtspadomineeka
Treulanda funga, 439 rbl. 93 kap. Dīhrā naudā ūſē 474 r.
38 kap. Beedribas eenahumi schahdi: beedru naudas 585 r.,
no iſrihkojumeem 608 rbl. 48 kap., prozentti no noguldijumeem
230 rbl. 29 kap., dahwinajumi 40 rbl. Kā pastahwigā pa-
lihdsiba iſdoti 49 rubli un weenreifeja 165 rbl., kopā 214 r.
Pehz palihdsibas bija luhguschi 6 beedri wāj winu peederigee.
Peezds gadijumōs ari bijis eespehjams luhgumus paklouſit.
Tahlat pilna sapulze nolehmusi preeſchikt pee pamata kapitala
1% no wiſeem eenahkumeem. Kā leelako palihdsibu preefch-
neeziba war iſmalfat wajadsibas gadijumōs weenreisigi 75 rbl.
un pastahwigi ne wairak kā 10 rublu mehnēſi. Lihdſſchine-
jam preefchneekam J. Bīhrulim ūſibas dehk no ūchi amata
atsakotees, par iahdu eewehleja Wold. Sahlii. Pahrweh-
lamos waldes lozellus eewehleja tos paschus lihdſſchinezos:
J. Freibergi un R. Siegmundu, no agraleem paleek amatōs:
O. Treulanda ūſe, Fr. Gewinsch, A. Ahrgals, T. Seiferts un
delegats no tautiskolu waldes — inspektors Treulanda ūngs.
Par rewidenteem ari eewehleja lihdſſchinezos: M. Rahzeni,
J. Osolini un Fr. Drawneku.

— Rīgas Latviešu Beedribas Sinību Komisija veek
deen 3. janvarī noturējusi sapulzi, kurā iepriekši apspreeži
Latviešu ortografijs jautajums. Sapulze, kā „R. A.”
ino, bijusi bagatigi apmeklēta gan no Rīgas, gan ahreenes
beedreem un nebeedreem interesenteem. Kā galvenakē apspree-
šanu vadītāji bija kādi vālodnieki R. Mühlenbachs un J.
Endzelīns. Sapulzi vadīja preišschneka weineets Dr. Rein-
hards. Vispirms apspredē tā saukto jauno jeb Sinību Ko-
misijas ortografiju. Te weenojās uš to, kā šī ortografijs
paturama turpmāk tā pate, tīk ūtan garumi turpmāk viši ap-
sūhmejami, kas lihds šim nenotika, kamēdēk šī ortografijs
sinīsteem noluhtēem bija pašīsam nederīga. Garumi apsūhme-
jami neween vahēdu salnēs, bet ati lolasās galotnēs. Šī
ortografijs vispirms atlahti letojama sinīsteem noluhtēem un
nāsak novilareem išdemumeem, kuriņtim misnohr letojameem

jaņat populareem iðbewumeem, turpretim wiſpahē leetojameem
orūlas iðbewumeem wehl paleek lihdschīnejā. Kās ūhmejās uſ
scho wiſpahrejo ortografijs, furu leetos konverſazijas wahrđnizā,
kad tur weenojās wiſpirms tanī ūhā, ka garumi apſuhmejami
ar wairak konſelwezes, nela lihds ſchim; tā daudſſkaitka dati-
vōs wiſur un ne tilai taħdōs gadijumōs, kad waretu ūzlees
wahrpratum, tā tad buhs arweenu jaraksta: laimigām mahiem;
rapat wiſur pagahtnē: mehs laſijsām, wiña maſgajās. Tahlali
nolehmumi bija: lokatiwōs wiſur ūleekams jumtinsch: mahjā,
ledū, meſchōs; tautu wahrbi rafstami ar maſu eefahkuma burtu,
veem. Latweeſchi, wahzi; ſweschwahrdōs leetojams ari diwpunkts,
ā ūhā peem. Kapernaūms; beedrotaju ūhme Latweeſchu wahrđdōs
neukur naw leetojama, jaraksta peem. neesmu, eaizinat; lai,
wai, mahjēi rc. rafstami wiſur ar ī; wiſlabakais, nes; Beh-
eris (te baschi bij preti), Jahnis rc. Waj Riga un Peterburga
ari buhtu rafstami ar garuma ūhmi, tur newareja weenotees;
tamehr malobneeki, konſelwenzes dehl, peekrita, ka ari ūhe gā-
rumis apſuhmejams ar „h“, tamehr daudſi ziti tam pretojās.
Tadehl ūhko jautajumu atſtahja ſchimbrīhscham neiffchikirtu.
Beigās no ūkolojau puſes tapa iſteiļta wehleſchanās, kout Ši-
nibū Komisijas nolehmumi ortografijs leetā taptu iſdoti maſā
grahmatinā, kas wiſeem buhnu preeetama. Ta noderetu ūkolo-
jaemeem, rafstneefem u. ž., lai tā waretu ortografijs ūhā naht
pee ūleelafas weenadibas.

No Riga. Eestileetu ministrija ebat eelustinats jautajums, kā „Dün.-Zeit.” no Peterburgas 8. janvarī telegrafē, pescraitit Rigu vee leem rajoneem, kur Schihdeem ir neaprebeschotas dīshwes teesibas. Aiteeziņa farakstischanās īhini leetā jau ussahsta.

— Ais mahtes mihestibas gandrihs palikuſi par dehla ſlepławu, ta „B. W.” ſino, lahda P., kura dſihwo ſkuldigas eelā Nr. 12, uſ ſuru poliſzai lahbā leetā krimiſtas aifdomos. Preerſch daſchām deendām ſlepenpoliſisti naſti kraliſuſchi P. dſihwoſki, bet neka aifdomiga neatraduſchi. Tikai iſtābas wiđū bijusi vrahwa lahde, ſuru P. leeguſes atſlehgt. Aiffuhiits pehž atſlehdsneela, bet naſts laikā iluſajā pilſehtas dałā atſlehdsneelu til brihs newareja ſameklet. Beidsot P. patti atſlehdsa lahdi. Tur eelſhā bij winas dehls — jau faudeſis ſamanu aif gaifa truhtuma. Pehž ilgalām puhlēm jauneklis nahja pē ſamanas. Israhbijs, ka winam Rigā naw brihw dſihwoſi, bet jaſihwo lahbā zitā pilſehtā — ſem polizejas uſraudſibas.

Jaunellis wehlak pa etapu tika nosuhits atpakal us sawu ob-ligatorisko dñshwes weetu. Leetai dots lilmigs wirseens.

No Nitaureescheem. Dabas parahdiba. 28. dezembri
vag. q. pehpufdeena, stipram deenwidus wehjam puhfshot un
leetum lihstot, bij dsiedami wairaki pehrlonam lihdsigi ruhzeeni,
kuri wehlaati israhdiijas par vateescheem, jo tumhai usnahkot bij
redsami tahlumä wairak reif sibeni. G. S—tete.

muhſchu — 114 gadu un lihds muhſha pehdigam deenam bijis
itin ſchirgts.

Büroseme

No Ceepajās. Dahrgi ūmalksats jaungada laimes wehlejums. Paganīusfchās trefchōrenas valaru, kā „Lib. 3.” fino, starp pulksten 7 un 8 valara tumščoja Rāzarmas eelā lāhds jauns zilwels apturets no trim nepatihsameem wihsree-scheem, kas veens pehz otra to mīhligi apkampuſchi un tam nowehlejuſchi ihsti labas laimes jaunajā gadā. Kad gratulanti aifgahjuſchi, jaunais zilwels, kā to nelabu nojauſdams, vahrmellejis ūwas ūhabatas un tīzis nepatihsami vahrsteigts, ka wina naudas maks, kurā atradusees ūanemtā jaungada gratifi- fazijs, pee apkampuſchanās paſudis. Par weenu ūedfiſhwōju mu bagataks jaunais zilwels bes naudas vahrnahzis mahjās.

— Uguns̄grehks. 3. janwari, ihſi vehz vllſt. 6 wakara, ifzehlās uguns B. aditawā, Abramfona namā, Kauf eelā, un draudeja ispostit wiſu bodes eerihkojumu. Ugundſehſejeem ſhigli erodotees, drihs wen apdſehſa uguni. Saudejumi naw leeli. —

No Leepajas. Duhres waronis. 6. janvarī ap puš-
deenas laiku us elektriskā eelu dzelzsceļa vee apturamās weetas
us Annas tīrgus eelsahpis wagonā kahds labi eereibis žilweks.
Wispiems tas negribejis nemt biletī, bet kad to pehz us to skuz-
binajuschi, tas gluschi negaidot eezirtis ar duhri konduktoram
sejā. Sitejs apzeetināts un nodots polizijai, kā „Līb. 3.” fino.

No Leepajaas. 2. janvarī ūhe miris no sirdslaites 178. Zehsu valla bijus häis komandeers Peters Troizkis, 67. muhscha qadā.

No Saldus. Gewehrojams konzerts. Schejeenes Saldus graudsgas Veedribas sahlē pa swaigāšņu deenu tika išriktots no weetejā dseedataju kora konzerts, vee kura kā solo dseedataja pedalijās cezeenitā Latweeshu operu dseedataja Malvine Wiegner kā. Konzerta skaidris atlikums bij nolemts diweem māsturigeem studenteem preeksch studiju turpināšanas. Dauds nospēlmu vee konzerta farihkofšanas veekriht skolotajam J. Wolfsmana īgam kā kora dirigentam. Winam mums ari japatēizās par skaitajeem mūzikas gabaleem uš vijoles, iš kurās winsch išwilinoja tīk jaunas un vee sirds ejoskas īšanas, kā klausītāji tapa nemanot lihds aizrauti. Tai sind winsch jau ir eeguvis schejeenešhu wišvahreju atšinību. Bet išsti labako gara baudījumu dewa pati Wiegner kā. Pēhž satra nodseedata gala aplausi un bravo lauzzeni nemaz negribeja beigtees. Atkal un atkal publīka to issauza uš skatuves un luhdsu wehl reis tās posčas dseefmas atlāhtot. Un mina dewa ari: daudz wairak, nekā programā bija apsolits. Wifas dseefmas mina nodseedaja ar tahdu sīrniibu un dīshwibū, kā klausītāji weetām tīk aizgrābēti lihds asarām, weetām atlāk gawileja lihds. Par atšinības balvu no publīkas puses tīla minai pasneegta bukete. Tīk jauku baudījumu Saldineeli ilgi nebij pēcīshwojušchi. Dauds valdeews var to konzerta išriktajeem!

No Lindes-Birsgales. Traki funi. Pa pascheem svehtfeemi pee mums waldija leels ustraukums — Jaunsemju mahjās trals paschu funs farehja pēezus zilwelus. Wisi tuhlit tika nosuhitti us Peterburgu slimnižā. Weens to paschu mahju funs jau agrāk aisskrehjis, bet neveens negreesis us to wehrību, lai gan wispaht bij sinams, ka šo seemu šhur tur jau bij maniti traki funi. Salostajeem japaleek slimnižā trihs nedekas. Par dseedināschanu jamakša latram 5 rubli, par korteli un us-turu 50 lop. par deenu. L. B.

No Tadaikem fino „Lib. Zeit.“, ka tur pagahjuscho fest-deenas wakaru nodedis muischas schkuhnis, vildits ar feenu, labibu, darba rihkeem u. t. t., tikai twaika fukmaschinu pafoeh-juschi israut.

No Durbes. Aplauptis. Žīk Leepajas aplaupītne nedroša, veerahda atkal šchahos gadījums. Durbes tirgotajs S. kahdu deenu vēžz svehtu no rihta išbrauzis uz Leepaju eepirkles. Netahku no Grobinas wiņšči sahād meščinā pabrauzis garām trim wihireem un tuhlit dabūjis waitak ūteenu par galwu, tā ka saudejīs samamu. Laupitaji atnehmusčhi naudu, ap 70 rbl., sīrgu atgreesusčhi atvakst un valaidusčhi uz mahjām. Nezlaimīgais tik vēžz kahda laika nahžis ūz nežīl vee ūjehgas. Dīshwība wehl stahw bresmās.

No Grahwendahles sino par schahdu behdigu notikumu pagahjuschu seemasjwehtku otrā deendā. S. mahjās sapulzejuschees daschi vasiliatlami jauni zilweli, un lā ollasch hwehtku laikā, buhdami jautrā prahitā, fahkuschi leelites ar faweeem schaujameem rihsseem un mehrki schauschanu. Weesu pulka at-radees ari weetejais meschfargs St., un weesi fahkuschi ar to fazihstiers mehrki schauschanā. Te kahds no zeemineem. N. Behnfelds, kura mahjas turpat netahl atrodās, gribedams paleelitees ar fawu trihsstobreni, aifsteidsees tai yakal. Plinti atnesis, B. eebewis meschfargam, fazidams, ka ta tulfscha un meschfargu, lā jokodams, usaijinajis, waj warot tam zepuri noschaut no galwas. Nelo nedomadams un nepahrleezinajees, waj plinte ari teesham nāw lahdetā, meschfargs St. peelizis plinti pee-waiga un pa jekam mehrkejis us B. galwu. Te — pehlschni norihb schahweens — wiſi fastingst un B. lā noplautis mogahschās gar semi. Israhädās, ka plinte bijussi lahdetā ar lodi, las nelaimigo lehrusi galwā, tā ka tas us weetas bijis pagalam. Nabaga meschfargs pawisam faireelts no nelaimes gadijuma. Ismelleshana ussahfta.

